

Våtmark Björkkärret

Länsstyrelsen Stockholm | 010-233 10 00 | stockholm@lansstyrelsen.se

Tyresta nationalpark | Haninge Kommun |

Bild: Den södra delen av Björkkärr har redan lite prägel av sumpskogskaraktär, med lite sockelbildning och alar/björkar. Det finns även mossevegetation bitvis.

Projektområde

Tyrestastiftelsen har planer på att se över hela området utifrån ett vattenperspektiv. Syftet är att lokalisera och utreda fler lämpliga platser för att anlägga och återskapa mindre våtmarker i skogsmark och på före detta inägor, samt att återställa hydrologin i låglänta, utdikade områden. Björkkärret är ett av det områden som har identifierats som en lämplig plats för en våtmark.

Orsak till åtgärder

Objektet består av ett stort utdikad skogsområde, beväxt med granskog, där man har genomfört flera sprängda schakt för att dränera ut vatten. Idag är skogen delvis gammal och flerskiktad, och delvis lite yngre. Fr.a. är det i övre delen den något yngre skogen står, och det är också där åtgärder kan genomföras för att återveta området igen. Här finns det redan gott om alar och björkar som växer på

Länsstyrelserna

socklar, vilket tyder på lite blötare förhållanden redan. De delar av marken som återväts är en näringsrik torvmark med som domineras av granskog med inslag av mindre ytor lövsumpskog.

Ett större centralt dike, 2m brett och bara 50 cm djupt, rinner genom hela området och har en kraftig negativ effekt på hydrologin här. Sen tillkommer ett par mindre sidodiken också, men det är det stora diket som avvattnar mest. Tre partier med smala passager finns, varav de två nedre är djupa, sprängda skärningar, med minst 1,5-2 m djup sprängning. Markerna omges av betydligt högre liggande hållmarker med gran och tall, så det bildas en tydlig bassäng här. Tillrinning ned till vägtrumman ut från området, är från 110 ha, men till de övre ytorna som nu är aktuella rinner det vatten från 35 ha.

Planerade åtgärder och aktiviteter

Väldigt enkel åtgärd, då norra "pluggen" redan finns vid överfarten, där röret är igensatt. Den södra ytan återväts genom att plugga diket, med lera (förstärkt med plyfaskiva), där diket är som djupast och vi har en liten fallhöjd på vattnet. Detta är den bestämmande sektionen av diket, så en dämning här styr hela systemet uppåt. Dämningen görs så högt att diket "överfylls", så att man tvingar vattnet att rinna förbi på marknivåerna intill. Vattnet ska inte rinna över själva pluggen. På så sätt höjs vattnet upp till marknivåerna igen vid dämnet. Sen verkar det redan vara så att det finns ytor inne i sänkan som ligger något lägre än vid själva dämnet. Härmed får dessa ytor någon decimeter vatten vid högvatten, som sedan sjunker undan under sommaren. Det kommer däremot inte att bli en djupare vattensamling som skapar öppet vatten året om här.

Åtgärden görs antingen med en liten 5 tons grävare, som lägger igen diket längs en 10 m lång sträcka och samtidigt gräver en "anvisning på sidan" där vattnet istället får rinna över. Det är lera ytligt i kanterna av diket, så material finns på plats. Maskinen kommer lätt in till vändplanen vid utfordringen, därifrån får man hugga ut en smal väg upp till övre dämnet. Åtgärden går även att utföra manuellt, men då maskin bör kunna komma fram är det inte nödvändigt här.

Planerad uppföljning

Våtmarken kommer redovisas till Hav och Vattenmyndigheten i samband med årsredovisningen av 1:11 anslaget.